

Csiki Varga Tamás – Kripkó Ádám:¹ Kulcspozíciók a Biden-adminisztráció kül- és biztonságpolitikai csapatában

Vezetői összefoglaló

- A 2020 novemberi elnökválasztáson, valamint a 2021-2023 között hivatalban lévő 117. kongresszus képviselőinek megválasztásakor a Biden adminisztráció gyenge belpolitikai felhatalmazást kapott. Bár a demokrata párt a frakciófegyelem betartásával az egyszerű többséget mindkét házban képes biztosítani, a számos törvényhozási ügyben szükséges minősített szenátusi többség megszerzése könnyen a republikánus képviselők obstrukciójának áldozatává válhat.
- A végrehajtó és törvényhozó hatalmi ágak hatáskörmegosztásából eredő viták és a konszenzusképtelenség a legnagyobb kockázatot a (védelmi) költségvetés elfogadására, a haderőfejlesztésre és egyes nemzetközi szerződéses kötelezettségek vállalására jelentik a kül- és biztonságpolitika terén. Azonban több más, az elnök programjában meghirdetett célkitűzés megvalósítását is hátráltathatják.
- A Biden adminisztráció elsődleges kül- és biztonságpolitikai csapatának tagjai személyükben is alátámasztják Biden elnök prioritásainak egyes elemeit: a transzatlanti kapcsolat megújítását, a liberális demokrácia értékrendjének nemzetközi propagálását, a multilateralizmus melletti elköteleződést, az Iránnal és Oroszországgal kapcsolatos kettős megközelítést – diplomáciai tárgyalásokat és ezzel párhuzamosan erő mutatását az elrettentés érdekében –, valamint az éghajlatváltozással szembeni nemzetközi együttműködés fokozását.
- A kompetens, „szakszerű/szakértői külpolitikai gyakorlat” újjáélesztésével helyre kell állítani az Egyesült Államok megtépzott tekintélyét, ezen belül is elsőként szavahihetőségét és megbízhatóságát a szövetséges és partnerállamok szemében.

Az Egyesült Államok külpolitikája számos elemében megújulás előtt áll a Trump-elnökség négy évének vegyes megítélésű eredményeit követően. Miközben formájában jelentős, tartalmában csak kisebb mértékben eltérő külpolitikai gyakorlatot várunk a következő évektől. E változás nagy mértékben fog függeni a kül- és biztonságpolitikát (ki)alakító és végrehajtó vezetőktől is. Joe Biden már 2020 november 2-án elkezdte megnevezni azokat, akikre programjának megvalósítása során számíthat: Kamala Harris alelnök, Antony Blinken külügyminiszter, Lloyd Austin védelmi miniszter, Alejandro Mayorkas belbiztonsági miniszter, Jake Sullivan nemzetbiztonsági főtanácsadó, Avril Haines nemzeti hírszerzési igazgató, William J. Burns, a Központi Hírszerző Ügynökség igazgatója, Linda Thomas-Greenfield ENSZ nagykövet és John Kerry, különleges elnöki klímaügyi megbízott. Jelen elemzésünkben ezt a csapatot mutatjuk be, érzékelte azokat a (szak)politikai kötöttségeket is, amelyekkel hivatali idejük alatt számolniuk kell majd.

A kiindulópont: gyenge belpolitikai felhatalmazás

A 2020. november 3-án megrendezett amerikai elnökválasztáson a választói részvétel a koronavírus-járvány ellenére is rekord nagyságú volt: a választásra jogosultak 66,7 százaléka szavazott, így összesen 159 millió szavazatot adtak le személyesen, illetve levélszavazatok útján.² Ezáltal Joe Biden lett az első elnökjelölt, aki 80 millió fölötti (81.283.098) szavazatot kapott, míg az akkor még hivatalban lévő republikánus elnök, Donald Trump 74.222.958 szavazatot szerzett.³ Az elektori kollégium 2020. december 14-i szavazása véglegesítette az elnök- és az alelnök-jelölt személyét: 306 elektor szavazatát szerezte meg a Biden-Harris

¹ Csiki Varga Tamás (csiki.tamas@uni-nke.hu) az NKE Eötvös József Kutatóközpont Stratégiai Védelmi Kutatóintézetének tudományos munkatársa, a Magyar Hadtudományi Társaság tagja. Kripkó Ádám az NKE Eötvös József Kutatóközpont Stratégiai Védelmi Kutatóintézetének szakmai gyakornoka.

² James M. LINDSAY: [The 2020 Election by the Numbers](#), [online], 2020. 12. 15. Forrás: cfr.org [2021. 02. 17.]

³ [Election 2020 Results and Live Updates](#), [online], 2020. 12. 18. Forrás: ABC News [2021. 02. 17.]

páros, míg a Trump-Pence formáció csak 232-t. A szavazás során nem volt egy „hűtlen” elektor sem.⁴

Az elnökválasztás kimenetelén túl kulcsfontosságú az új adminisztráció terveinek megvalósítása szempontjából a törvényhozás két házában az erőviszony – amely Barack Obama első ciklusának 2009-2011 közötti éveire, illetve Donald Trump elnökségének 2017-2019 közötti időszakához hasonlóan a 117. kongresszus megalakulásakor a képviselőházban és a szenátusban is az elnök pártjához tartozó többséget mutat. 2021-re a képviselőház 435 képviselőjéből a demokraták 222, míg a republikánusok 212 mandátumot szereztek meg. A demokraták így enyhe többségbe kerültek az alsóházban (az elmúlt évtizedben 30-80 fős többségek voltak a jellemzők az egyes oldalakon),⁵ és egyensúly alakult ki a szenátusban, ahol mindkét párt 50-50 szenátori helyet szerzett. Bár a demokraták annyival előnyben vannak, hogy szavazategyenlőség esetén az alelnök szavazata a döntő a szenátusban, a csekély demokrata többség komoly törvényalkotási akadályokkal találkozhatja szemben magát.⁶

Nem véletlen, hogy Biden elnök és csapata már választási programjában is a párbeszéd, széles értelemben pedig az amerikai társadalom újraegyesítése mellett állt ki⁷ – ami a törvényalkotás esetében a mérsékelt centristák megszólításának és a politikai kiegyezésnek a lehetőségét, illetve szükségességét veti fel a demokrata–republikánus dichotómiában. A legtöbb törvényhozási aktushoz ugyanis a szenátusban 60 fős minősített többség – azaz jelenleg minimum 9 republikánus szavazat – szükséges, ami alól csupán néhány költségvetési folyamat képez kivételt (az egyszerű többséget igénylő ún. összehangolás – *budget reconciliation* – keretében,⁸ amit Trump elnök is alkalmazott adókedvezmény-csomagjának elfogadásakor 2017-ben).⁹

Nem véletlen, hogy ismét felmerült az „igény” a szenátusi eljárásrend 22. pontjának megváltoztatására, amely az egyes, éppen a képviselők által megvitatott törvényhozási kérdések záró szavazásra bocsátását (*cloture*) szabályozza. Eszerint ahhoz, hogy egy kérdést záró szavazásra bocsátanak, a szenátus 3/5-ének, 60 szenátornak a támogatása szükséges – amíg azonban a „vita” tart, ezt nem lehet kioroszakolni. Az obstrukció politikai gyakorlata (*filibuster*) – a megvitatandó javaslat „agyonbeszélése” és folyamatos módosítási javaslatok betérjesztése – azonban sokszor megnehezíti, vagy egyenesen lehetetlenné teszi a továbblépést, ha egyik politikai párt sem tud megszerezni legalább 60 támogató szavazatot az adott ügyben. Így pedig a törvényhozás megbénulhat, ha saját meggyőződésük, illetve választóik érdekei nyomán egyes szenátorok „át nem szavaznak” a másik táborba. Természetesen ez a konszenzuseresés a demokratikus érdekképviselet egyik fontos pillére, így megbontása és megtartása is ellentmondásos kérdéseket vet fel.¹⁰

A kül- és biztonságpolitika tekintetében az elnök jogosítványai – elsősorban a fegyveres erők főparancsnokaként és az ebből származtatott esetekben – csak kevéssel erősebbek, a legtöbb esetben a jogkörök megosztottak. A kongresszus és a szenátus az elnöki jogkörök ellenőrzésében, az elnöki javaslatok és döntések jóváhagyásában és a szakpolitikák megvalósításához szükséges erőforrások biztosításában is

⁴ LINDSAY: *i. m.*

⁵ Biden vs Trump: live results 2020, [online], 2021. 01. 06. Forrás: Financial Times [2021. 02. 17.]

⁶ Katherine SCHAEFFER: Slim majorities have become more common in the U.S. Senate and House. [online], 2020. 12. 01. Forrás: PEW Research [2021. 02. 17.]

⁷ Ken THOMAS – Sabrina SIDDIQUI: Joe Biden Vows to Unify Amercia. That Job Has Become Dramatically Harder. [online], 2021. 01. 15. Forrás: The Wall Street Journal [2021. 02. 17.]

⁸ Ilyen törvényalkotási döntés három témakörben születhet – a szövetségi költségvetés kiadásai, annak bevételei, valamint az adósságplafon vonatkozásában –, és a szenátus évente egyszer élhet ezzel az egyszerű többségi döntéshozatali formával mindegyik témakör esetében. Richard KOGAN – David REICH: Introduction to Budget „Reconciliation” [online], 2021. 01. 21. Forrás: Center on Budget and Policy Priorities. [2021. 02. 17.]

⁹ Meghatározó gazdasági jelentősége mellett éppen ezért volt (lett volna) üzenetértékű az első jelentős törvényhozási ügy, amely a koronavírus-járvány gazdasági hatásait igyekszik kezelni: Biden 1,9 ezer milliárd dollár értékű „American Rescue Plan” gazdaság-élénkítő és segélycsomagjának tárgyalása az elnök és 10 mérsékelt republikánus politikai egyeztetésével kezdődött, ám végül érdemi eredményre nem jutott, ezért februárban a költségvetési összehangolás keretében szavazták meg a javaslatot a republikánus képviselők teljeskörű elutasítása mellett. (A számos módosító javaslat és testületi jóváhagyás miatt a javaslatnak végleges formában legkésőbb március 14-ig kell az elnök asztalára kerülni aláírásra – amikor lejár az aktuális munkanélküliségi és segélyezési időszak és újabb rendelkezés híján amerikaiak milliói maradnának támogatás nélkül.) Lásd: Erica WERNER – Jeff STEIN – Seung Min KIM: Biden, Senate Republicans hold lengthy meeting on coronavirus relief bill. [online], 2021. 02. 02. Forrás: Washington Post [2021. 02. 17.], Senate and House pass key budget bill for COVID-19 relief. [online], 2021. 02. 05. Forrás: Los Angeles Times [2021. 02. 20.], Andrew SOLENDER: Schumer Predicts Biden Will Sign Stimulus Before March 14 Unemployment Deadline. [online], 2021. 02. 19. Forrás: Forbes [2021. 02. 20.]

¹⁰ Molly E. REYNOLDS: What is a Senate filibuster, and what would it take to eliminate it? [online], 2020. 09. 09. Forrás: Brookings [2021. 02. 20.]

kulcsszerepet kapnak. A kialakult gyakorlat szerint az elnök hatáskörébe tartozik a gazdasági szankciók bevezetése külső szereplőkkel szemben (míg a külgazdaság- és kereskedelempolitika a kongresszus alá tartozik), illetve a fegyveres erők alkalmazása egyes végrehajtói jogkörökben, így a háborús küszöböt el nem érő alkalmazás és külföldi hírszerző tevékenységek során (míg a hadüzenet ugyancsak kongresszusi hatáskör). Az elnök jogosult nemzetközi szerződések tárgyalására és megkötésére¹¹ (a szenátus 2/3-os támogatásával), valamint az országot képviselő nagykövetek kinevezésére (a szenátus egyszerű többségének egyetértésével).¹² Ebből kifolyólag fontos szerepet kapnak a törvényhozás mindkét szintjén működő szakbizottságok is, amelyekben az egyeztetések és meghallgatások zajlanak.

Professzionizmus, valamint a kül- és biztonságpolitikai apparátus megerősítése

Bár a Trump-elnökséget, illetve magát az elnököt sokféle kritika érte nemzetközi megnyilvánulásai és külpolitikai gyakorlatának egyes elemei miatt, amelyeket jelen írásban nem célunk vitatni vagy értékelni, az adminisztráció működésére és a kül- és biztonságpolitikai vezetőkre vonatkozóan megfogalmazhatunk néhány olyan tanulságot, amelyek a Biden-adminisztrációban a korai változtatás igényét erősítették meg.

Ilyen káros gyakorlat volt egyes kabinet- és külképviseleti vezető tisztségek feltöltése a pozícióra nem kvalifikált, vagy megfelelő tapasztalattal nem rendelkező jelöltekkel (Rex Tillerson például az ExxonMobil-tól került a külügyminiszteri székbe), illetve az elnök személyéhez köthető – vélt vagy valós – lojalitás alapján a vezetők gyors ütemű cseréje („kirúgása”). Így például Trump négy nemzetbiztonsági tanácsadót¹³ és két kinevezett, valamint két megbízott védelmi minisztert¹⁴ „fogyasztott el” (az ügyvivőket nem számolva).

A szakszerű működésben az is fennakadást okozott, hogy sok pozíció betöltetlen maradt, illetve a kinevezésekhez szükséges szakbizottsági meghallgatások rendkívül lassan haladtak, amin az a gyakorlat sem javított sokat, hogy az elnök és a tárcavezetők sokakat „megbízással” és nem „kinevezéssel” helyeztek egyes tisztségekbe. Ezek káros eredményéről a Külügyminisztériumban – ahol el nem ismertem az Obama-adminisztrációhoz (is) köthető tisztviselők tisztogatása is zajlott – és a Védelmi Minisztériumban is beszámoltak az évek során. Tillerson hivatali idejét a távozó szakdiplomata (érthető okokból) rendkívül pusztítónak minősítették, míg az egykori külügyminiszter azzal érvelt, hogy kisebb és hatékonyabbá igyekszik tenni a minisztériumot. A külügyi apparátus kormányzati jelentőségének csökkentését érzékelte az is, hogy maga Tillerson adott be olyan költségvetési javaslatot, amely egyik évről a másikra harmadával csökkentette saját minisztériuma forrásait.¹⁵ Donald Trump elnökségének végére a Védelmi Minisztérium még kaotikusabb állapotot mutatott: a vezető beosztások 40%-ában (60-ból 24 poszton) nem volt rendesen kinevezett tisztviselő, beleértve a védelmi minisztert magát, valamint a hírszerzési, közigazgatási, kutatás-fejlesztési helyettes államtitkárokat, és a minisztérium számvevőjét (*comptroller*); de betöltetlen posztok maradtak szinte valamennyi haderőnem civil vezetői között. A posztok betöltése rendkívül lassú volt: míg az Obama adminisztráció időszakában a szenátusi meghallgatást és jóváhagyást igénylő posztokra átlagosan 7 hónap alatt, a vezető pozíciókba 4 hónap alatt találtak tisztviselőt, a Trump adminisztrációnak ez 11 és 9 hónapjába került. A következményt a szakértők abban látták, hogy csökkent a civil-katonai kapcsolatokban a civil oldal szakértelme és befolyása a Pentagonon belül, és egyre nagyobb befolyásra tett szert a Vezérkari Főnökök Egyesített Bizottsága.¹⁶

¹¹ A közkeletű – és téves – felfogással szemben az iráni nukleáris megállapodás (*Comprehensive Joint Plan of Action*) nem nemzetközi szerződés és még csak nem is jogi megkötő erővel bíró megállapodás, hanem többoldalú politikai kötelezettségvállalás. Így amikor Trump elnök 2017-ben „kilépett” a megállapodásból, valójában az Egyesült Államok által önként vállalt kötelezettséget – annak rendszeres „igazolását”, hogy Irán teljesíti vállalt kötelezettségeit nukleáris programjának korlátozására – adta fel. Az ezen túlmenően életbe léptetett szankciók képezték a „maximális nyomásgyakorlás” politikájának fajsúlyos pénzügyi, gazdasági, technológiai elemét – a szenátus és a kongresszus jóváhagyását követően.

¹² Jonathan MASTERS: *U.S. Foreign Policy Powers: Congress and the President*. [online], 2017. 03. 02. Forrás: Council on Foreign Relations [2021. 02. 20.]

¹³ Michael Flynn (2017. 01. 20. – 2017. 02. 13.), H. R. McMaster (2017. 02. 20. – 2018. 04. 09.), John Bolton (2018. 04. 09. – 2019. 09. 10.), Robert O'Brien (2019. 09. 18. – 2021. 01. 20.).

¹⁴ Jim Mattis (2017. 01. 20. – 2019. 01. 01.), Patrick M. Shanahan (2019. 01. 01. – 2019. 06. 23.), Mark Esper (2019. 07. 23. – 2020. 11. 09.), Christopher C. Miller (2020. 11. 09. – 2021. 01. 20.)

¹⁵ Conor FINNEGAN: *Critics see State Department in disarray despite Tillerson's defense*. [online], 2017. 11. 30. Forrás: ABC News [2021. 02. 20.]

¹⁶ Aaron MEHTA: *As Trump's term ends, 40 percent of top DoD jobs lack confirmed officials*. [online], 2020. 11. 20. Forrás: Defense News [2021. 02. 20.]

A Biden adminisztráció kül- és biztonságpolitikai vezetőivel kapcsolatban meghatározott szempont volt a kompetencia és a tapasztalat, mint ahogy Bidennel együttműködésben az igazolt bizalom is saját szakterületükön. Antony Blinken, Jake Sullivan, Avril Haines, William Burns, Linda Thomas-Greenfield és John Kerry is évtizedes (szak)diplomáciai múlttra tekinthetnek vissza, különböző szinteken részesei voltak az Obama-adminisztráció munkájának és így széleskörű nemzetközi kapcsolati hálójával rendelkeznek a szövetséges- és partnerállamok, de még az ellenfelek diplomatái között is. Így például az új CIA igazgató, a tapasztalt karrierdiplomata William Burns személyében fontos csatorna nyílnak meg a feszültségek diszkrét kezelése és a nem nyilvános diplomáciai egyeztetések számára Oroszország felé. Burns moszkvai nagykövet volt George W. Bush alatt, s személye nemcsak az amerikai, de még az orosz külpolitikai elit körében is nagy tiszteletnek örvend, egyenes és profi diplomatának tartják.¹⁷ A kényes diplomáciai feladatok végrehajtása egyébként sem áll távol Burnstól, aki az új nemzetbiztonsági főtanácsadóval, Jake Sullivannal közösen vezette azokat a titkos diplomáciai tárgyalásokat Teheránnal, melyek eredményeként 2015-ben létrejött az iráni nukleáris megállapodás (JCPOA).¹⁸ Hasonlóképpen visszatért Wendy Sherman, aki 2015-ig az „atomalku” főtárgyalója volt amerikai részről, ezúttal külügyminiszter-helyettesi pozícióba, egyúttal azt is megmutatva, hogy Irán kérdése kiemelt ügy Biden csapata számára. A külügy harmadik embere (politikai államtitkára) pedig az a Victoria Nuland lesz, aki korábban az Egyesült Államok vezető európai diplomatája, majd NATO-nagykövete volt, ezzel is alátámasztva a transzatlanti kapcsolat megújításának jelentőségét.¹⁹

Azzal kapcsolatban tehát kevés kételyünk maradt, hogy Biden elnök vissza kíván térni a klasszikus külpolitikai hagyományokhoz és a diplomácia elsőbbségéhez. Ehhez meg kell erősítenie a lecsupaszított külügyi és védelmi minisztériumi apparátust, valamint mind saját, mind az amerikai diplomaták megnyilatkozásai által helyre kell állítania az Egyesült Államok megtépzott tekintélyét, ezen belül is elsőként szavahihetőségét és megbízhatóságát a szövetséges és partnerállamok szemében. Ugyanakkor a 78 éves elnök, aki egyben a legtapasztaltabb külpolitikai szakértő is a kormányzatban, nem „restaurálhatja” az Obama-korszak külpolitikáját még akkor sem, ha csapata erősen kötődik a 2010-es évekhez.

Kül- és biztonságpolitikai „csapatával”, sőt egész kabinetjének összetételével Joe Biden még egy üzenetet kíván küldeni: a progresszivitását. Így az adminisztrációban ismét számos esetben látunk olyanokat, akik nemük, társadalmi csoportjuk, hátterük alapján „első alkalmas” áttörést testesítenek meg, mint azt a következőkben is látni fogjuk.

Kamala Harris – alelnök

Az új alelnök, az indiai-jamaikai szülőktől származó Kamala Devi Harris 2016-ban került az Egyesült Államok nagypolitikai színpadjára, amikor a demokrata párt jelöltjeként bekerült a szenátusba.²⁰ Jogi, közgazdasági és politikatudományi végzettsége révén korábban kisebbségekkel, emberi jogi ügyekkel és gazdasági kizsákmányolással kapcsolatos ügyvédi tevékenységeket végzett Kaliforniában.²¹ Harris már eddig is számos szerepben volt „első”: Kalifornia első női államügyésze, első női szenátora, és most az Egyesült Államok első női, afrikai-amerikai alelnöke.²² A szenátus Hírszerzési Bizottságának, valamint Bírósági Testületi Bizottságának is tagja.²³ A két bizottságban betöltött tagsága miatt mélyebb rálátása van a belbiztonsági és nemzetbiztonsági helyzetre is.

Az alelnök hasonló világnézettel és „politikai szemüveggel” rendelkezik, mint Joe Biden. Ismertek olyan állásfoglalásai, amelyek arra utalnak, hogy keményvonalas demokrata, ugyanakkor vannak kívülálló véleményei is – például az amerikai-izraeli viszonyra vonatkozóan –, amelyek elkülönítik őt az általános

¹⁷ Vlagyimir FROLOV: [Команда Байдена против России. О чем говорят внешнеполитические назначения избранного президента](#) [online], 2021. 01. 14. Forrás: republic.ru [2021. 02. 20.]

¹⁸ Graham ALLISON: [The Case for Secret Diplomacy](#) [online], 2018. 04. 26. Forrás: Belfer Center [2021. 02. 20.]

¹⁹ [Biden nominates veteran diplomats for top Senate posts](#). [online], 2021. 01. 16. Forrás: Reuters [2021. 02. 20.]

²⁰ Gregory Lewis McNAMEE: [Kamala Harris](#). [online], 2020. 11. 07. Forrás: Britannica.com [2021. 02. 20.]

²¹ [Kamala D. Harris U.S. Senator for California](#). [online], Forrás: Harris.senate.gov [2021. 02. 20.]

²² Lisa LERER – Sydney EMBER: [Kamala Harris Makes History as First Woman and Woman of Color as Vice President](#), [online], 2020. 11. 07. Forrás: New York Times [2021. 02. 20.]

²³ McNAMEE: *i. m.*

demokrata nézőpontoktól. Az vitathatatlan, hogy egyértelműen liberális gondolkodású, amely visszatükröződik azokban a véleményeiben, amelyekben az Egyesült Államok bilaterális kapcsolatait, a fennálló nemzetközi rendszert és az egyes biztonságpolitikai témákat taglalja.²⁴

Jogásként és színesbőrűként az emberi jogok kiemelkedő szerepet kapnak Harris értékrendjében. Dzsamál Hasogdzsi meggyilkosságának ügyében erősen bírálta Szaúd-Arábiát, Kínát pedig a Hszincsiang-tartományában élő ujgurokkal szembeni elnyomás és internálásuk miatt. Szaúd-Arábia és Kína a következő négy évben folytonos kritikát kaphat a leendő alelnöktől, amiért Szaúd-Arábia az amerikai fegyverkereskedelemmel táplálja a jemeni konfliktust, Kína pedig Hong Kong autonómiájának és a lakosság alapvető politikai szabadságjogainak korlátozásáért.²⁵

A klímaváltozás kérdésében – hasonlóan Bidenhez – Harris már jelötként ígéretet tett arra, hogy az Egyesült Államok visszatér a Párizsi Klímaegyezményhez. Ez nemcsak a párt-irányvonal miatt fontos Harris számára, hanem azért is, mert kaliforniaiként állama rendszeresen küzd árvizekkel és erdőtűzekkel is, ezek pedig szorosan köthetők az éghajlatváltozás hatásaihoz.²⁶

Azonban több ügyben szembekerül a demokrata átlag-véleménnyel, mint az az Izraelhez fűződő viszonyban is látható. Ő maga a kétállami megoldást támogatja,²⁷ bár a palesztinok emberi jogi helyzetét Izraelben nem firtatja. Benjamin Netanjáhu izraeli miniszterelnökkel jó viszonyt ápol, mert egyrészt kaliforniai szenátorként 2017-ben találkozott vele, ahol – a klímaváltozáshoz is kapcsolható – vízbiztonságról, mezőgazdaságról és kiberbiztonságról konzultáltak. Másrészt Netanjáhu palesztin-politikája ellenére Kamala Harris továbbra is kiáll az erős amerikai-izraeli kapcsolatok mellett, és főleg a biztonsági kérdések terén látja kapcsolataik mélyülését. Saját nemzetbiztonsági tanácsadója, Halie Soifer²⁸ szerint – aki maga is tagja az Amerikai Zsidó Demokrata Tanácsnak²⁹ – Harris merész lépést tesz Izraellel kapcsolatban, hiszen az általános demokrata álláspont az izraeli kapcsolatok visszafogását szorgalmazza.³⁰

Nem meglepő, hogy az alelnök rendkívül kritikus az autoriter rezsimekkel, illetve egyéb jogállamisági problémákkal küszködő államokkal szemben. Számára kiemelt jelentőséggel bírnak azok az államok, amelyek közvetlen veszélyt jelentenek a liberális nemzetközi rendre, mint például Oroszország. Moszkvát a kiberbiztonság terén is fenyegetésként azonosítja különböző kibertámadások, illetve a 2016-os amerikai elnökválasztásokba történt beavatkozás miatt. Nyilatkozataiban e csoportba sorolja Kínát, Észak-Koreát és Iránt is. E négy ország miatt – hasonlóan Bidenhez – a transzatlanti kapcsolatok, illetve a globális amerikai szövetségi rendszer megerősítését látja a következő négy év egyik külpolitikai prioritásának.³¹

A Mike Pence-szel folytatott alelnök-jelölti vitája során említést tett az iráni nukleáris megállapodáshoz (JCPOA) való visszatérés lehetőségéről is. A megállapodás kudarcát véleménye szerint nem feltétlenül Irán magatartása, hanem sokkal inkább Donald Trumpnak az megállapodáshoz és Iránhoz fűződő egyoldalú hozzáállása okozta.³² Harris szerint vissza kell térni a JCPOA-hoz, ennek érdekében pedig meg kell tenni a szükséges lépéseket a kölcsönös bizalom kialakításához, mert az alku bukása mindkét fél hibája volt.³³

Antony Blinken – külügyminiszter

A bejelentés, miszerint Antony Blinkent jelölték a Biden-Harris adminisztráció külügyminiszterének,³⁴ sokak számára várható volt, hiszen Blinken több demokrata adminisztráció külügyi apparátusának veteránja. Ez azért is fontos, mert mint jeleztük, a Donald Trump, közelebből pedig Mike Pompeo által irányított

²⁴ Kamala Harris: [Where does she stand on key issues?](#) [online], 2020. 10. 09. Forrás: BBC [2021. 02. 20.]

²⁵ Alex WARD: [Kamala Harris's foreign policy, explained](#), [online], 2020. 08. 14. Forrás: VOX [2021. 02. 20.]

²⁶ WARD: *i. m.*

²⁷ Kamala Harris: [US will reverse Trump-era policy, restore relation with Palestine](#). [online], 2020. 11. 03. Forrás: Middle East Monitor [2021. 02. 20.]

²⁸ Halie Soifer. [online], Forrás: cnas.org [2021. 02. 20.]

²⁹ Jewish Democratic Council of America

³⁰ WARD: *i. m.*

³¹ Uo.

³² Michael HIRSH: [Harris, Pence Battle Over Foreign Policy](#). [online], 2020. 10. 07. Forrás: Foreign Policy [2021. 02. 20.]

³³ Kamala Harris on Foreign Policy. [online], 2020. Forrás: ontheissues.org [2021. 02. 20.]

³⁴ Tyler PAGER – Jennifer EPSTEIN – Saleha MOHSIN: [Biden to Name Longtime Aide Blinken as Secretary of State](#). [online], 2020. 11. 23. Forrás: bloomberg.com [2021. 02. 20.]

Külügyminisztérium soha nem látott mélyponton van.³⁵ Joe Bidennek egy olyan emberre volt tehát szükséges, aki nemcsak rutinos külpolitikai játékos, de jó szervező is, hiszen a külügyi apparátus személyi állománya jelentős veszteségeket szenvedett el a Trump-adminisztráció alatt mind mennyiségi és minőségi téren, nem beszélve arról a presztízvesztésről, aminek a helyreállítását szintén Blinkentől remélik.

A belé fektetett bizalom alapja, hogy a Clinton- valamint az Obama-adminisztráció alatt is fontos külpolitikai pozíciókat töltött be. A Nemzetbiztonsági Tanács tagjaként, majd külügyminiszter-helyettesként olyan tapasztalatokat szerzett, amelyeket Biden elnöki kampányának külpolitikai tanácsadójaként is felhasználott.³⁶ Szepe és személye kulcsfontosságú lesz abban, hogy a Trump és Pompeo féle „Amerika az első” (*America First*) helyett megvalósítja az „Amerikával együtt” (*America Together*) külpolitikai koncepcióját.³⁷

Külpolitikai álláspontját és nézeteit nagymértékben meghatározz nyugat- és közép-európai családi kötődése, valamint beosztásai. Édesapja, Donald Blinken az Egyesült Államok magyarországi nagykövete volt 1994-1998 között, édesanyja pedig magyarországi zsidók gyermeke.³⁸ Mivel Biden új alapokra kívánja helyezni a kapcsolatot Európával, Blinken kiváló választás a „közös hang” megtalálására, hiszen gyerekkorát Franciaországban töltötte, aminek következtében anyanyelvi szinten beszél franciául is.³⁹ Azért is fontosnak tartja a transzatlanti kapcsolatokat, főleg a NATO-t, mert a szövetségesek képezik szerinte az Oroszországgal szembeni legfontosabb akadályt.

Külpolitikai álláspontjai nemcsak a két demokrata adminisztráció alatt betöltött hivatalaiból jósolhatók meg, hanem saját tanulmányaiból és szakpolitikai döntéseiből is.⁴⁰ Szakmai megítélése vegyes,⁴¹ hiszen az Obama-adminisztráció külpolitikai örökségének alakításában sokszor szerepe volt, aminek kritikus pontja például a Moszkvával megkísérelt „reset”, vagy a katonai intervenciók kérdése.⁴²

Blinken számára a külpolitikai prioritások közé tartozik a közel-keleti viszonyok minél előbbi rendezése. Ez több területet is érint, és Blinken elsősorban az Egyesült Államok szíriai, afganisztáni és iraki jelenlétére kíván fókuszálni. Szerinte a túl nagy katonai jelenlétet igénylő, időben nem megfelelően lehatárolt, stratégiai cél nélküli vállalkozásoknak véget kell vetni, azonban az amerikai katonai jelenlétet továbbra is fenn kell tartani a térségben. Hiszen az amerikai érdekek azt kívánják, hogy stabilizáló jelleggel, valamint kisebb volumenű szerepvállalásokkal – elsősorban hírszerzési, megfigyelési képességekkel és a gyors, határozott beavatkozást lehetővé tévő mobil csapásmérési képességekkel – legyen jelen (és nem „államépítő”, stabilizáló, belbiztonsági szerepet vállalva), a helyi biztonsági erőkkel szoros együttműködve.⁴³ Blinken több közel-keleti állammal is keresi az együttműködés lehetőségét. Ilyen Izrael is, amelyet – az általános demokrata állásponttal ellentétben – továbbra is támogatásáról biztosított, hiszen szülei révén személyes ügyének érzi a zsidó állam támogatását. Azonban Joe Biden és több demokrata politikus álláspontja az, hogy az Izraellel fennálló katonai szövetségnek nem lesz befolyása arra, ahogyan a palesztin kérdést kezelik. Benjamin Netanjáhu palesztin-politikája élesen szembe megy a demokrata nézetekkel, így Blinkennek egyensúlyban kellene tartania azt, hogy Izraellel is jó legyen az Egyesült Államok viszonya, miközben a palesztin állami törekvést is támogatják.⁴⁴ Az Izraellel fennálló kapcsolatot rontja az iráni nukleáris megállapodás esetleges felülvizsgálata, amiben kétségtelenül fontos szerepe lenne Blinkennek, aki szerint megfelelőbb átláthatósággal, ellenőrzési mechanizmussal és kölcsönös bizalommal újjá kell

³⁵ Max BURNS: [Can Antony Blinken make American foreign policy great again?](#) [online], 2020. 11. 30. Forrás: thehill.com [2021. 02. 20.]

³⁶ Joyce KARAM: [Who is Antony Blinken, Joe Biden's pick for secretary of state.](#) [online], 2020. 11. 24. Forrás: thenationalnews.com [2021. 02. 20.]

³⁷ Jose Luis MAGANA: [From 'America first' to 'America together': who is Antony Blinken, Biden's pick for secretary of state?](#) [online], 2020. 11. 25. Forrás: theconversation.com [2021. 02. 20.]

³⁸ HUSZÁK Dániel: [Szorosabb szövetségeket és háborúk sorozatát hozhatja a világnak Joe Biden magyar kötődésű külügyminisztere.](#) [online], 2020. 11. 26. Forrás: Portfolio [2021. 02. 20.]

³⁹ David M. HERSZENHORN – Rym MOMTAZ: [9 things to know about Antony Blinken, the next US secretary of state.](#) [online], 2020. 11. 23. Forrás: Politico [2021. 02. 20.]

⁴⁰ [Honorable Antony Blinken.](#) [online], Forrás: fp4america.org [2021. 02. 20.]

⁴¹ John HULSMAN: [Antony Blinken and the tragedy of America's foreign policy establishment.](#) [online], 2020. 11. 30. Forrás: cityam.com [2021. 02. 20.]

⁴² Daniel NEXON: [The 'failure' of the 'reset': Obama's great mistake? Or Putin's?](#) [online], 2014. 03. 04. Forrás: The Washington Post [2021. 02. 20.]

⁴³ David BRENNAN: [What Antony Blinken Has Said About Key Foreign Policy Issues.](#) [online], 2020. 11. 23. Forrás: Newsweek [2021. 02. 20.]

⁴⁴ [Profile: Who is likely next US secretary of State Antony Blinken?](#) [online], 2020. 11. 30. Forrás: aa.com.tr [2021. 02. 20.]

éleszteni azt. Szerinte Trump elnök teljes mértékben lebontotta azt, amit ő, az Obama-adminisztráció és európai szövetségeseik hosszas tárgyalási folyamat eredményeként nagy nehezen felépítettek.⁴⁵

Az iráni nukleáris megállapodás esetleges újbóli megkötése mérföldkő lehetne az Egyesült Államok–Észak-Korea viszonyban is. Ez elsősorban szintén a nukleáris képességek kérdésköre miatt fontos, azonban Blinken szerint Trump Kim Dzsongunnal folytatott tárgyalásai inkább voltak a szerencsés körülmények, mintsem konkrét külpolitikai stratégia eredményei. Konkrét kézzelfogható eredmény és megállapodás nem is született a két fél között. Ezért Blinken úgy érzi, hogy az Észak-Koreával való egyeztetés és megállapodás nehéz folyamat lesz, ugyanis nem lehet teljes nukleáris leszerelésben bízni, azonban – optimista nézete szerint – valamilyen fegyverzetellenőrzési, vagy -leszerelési megállapodás létrejöhet Washington és Phenjan között.⁴⁶

Blinken igen kritikus Kínával és Oroszországgal szemben, hiszen az előbbi esetében a Hong Kong-i események és Tajvan kérdése, az utóbbi esetében az Ukrajnával folytatott háború, Bassár el-Aszad támogatása, valamint a Krím-félsziget elcsatolása olyan fejlemények, amelyek miatt az Egyesült Államoknak keményen kell fellépnie. Hasonló kritikával élt Trump elnökkel kapcsolatban, mint a többi demokrata, miszerint azzal, hogy autoriter államok vezetőivel mutatkozott, nagyban gyengítette Washington tekintélyét a nemzetközi térben. Mind a Kreml, mind a Kínai Kommunista Párt törekvéseit vissza szeretné szorítani, és e téren nagymértékben számít szövetségeseire is.⁴⁷ Így például jó viszonyt ápol Subrahmanyam Jaishankar indiai külügyminiszterrel, a két ország viszonyának kifejezetten fontos szerepet szán a jövőben a kínai előretörés megfékezésében.⁴⁸

Lloyd Austin – védelmi miniszter

Joe Biden a védelmi miniszteri pozícióra a szárazföldi erők nyugállományban lévő tábornokát, Lloyd Austin vezérezredest jelölte, aki az első afrikai-amerikai védelmi miniszter az Egyesült Államok történelmében.⁴⁹ A 67 éves férfi hivatásos katonaként nem töltött be politikai pozíciókat, és nem nyilatkozott kül- és biztonságpolitikai témákkal kapcsolatban, így külpolitikai álláspontjáról nagyon kevés információ érhető el. Az azonban biztos, hogy elismert szakember, aki 41 éves katonai pályafutása során a Hadsereg vezérkari főnök-helyettese volt, az Egyesült Államok Központi Stratégiai Parancsnokságának (CENTCOM) a parancsnoka, valamint 2010-ben az Egyesült Államok Irakban állomásozó erőinek parancsnoka.⁵⁰

Egyértelműen rendelkezik azzal a szakmai és vezetési tapasztalattal, ami szükséges a haderő irányításához, azonban a kinevezését ellenzők körében a vele szemben megfogalmazott legnagyobb kritika az volt, hogy a katonai vezetési sikerek nem feltétlenül ültethetők át a politikai, illetve a civil életbe, nem biztos, hogy megérti a *nagy stratégia* és a katonai stratégia közötti különbséget.⁵¹ Austin ugyanis még nem nyilatkozott olyan nemzetbiztonságra veszélyt és kihívást jelentő országról, mint Észak-Korea, Irán, Kína vagy Oroszország.⁵² A fegyverzet-korlátozás és -ellenőrzés tekintetében a kritikusok előnytelennek gondolják a volt egyenruhásokat, ami szerintük a New START és az INF szerződés lehetséges újratárgyalása szempontjából is hátrányos lenne.⁵³ Austin korábbi beosztásainak köszönhetően szakértője a Közel-Keletnek, azonban az Egyesült Államok első számú stratégiai kihívójáról, Kínáról nem sokat tud. Így olyan kritikát is megfogalmaztak vele szemben, hogy a védelmi minisztérium élére nem egy regionális szakértőnek, hanem egy globális stratégiai látókörrrel rendelkező „generalistának” kellene kerülnie.⁵⁴

⁴⁵ Uo.

⁴⁶ BRENNAN: *i. m.*

⁴⁷ BRENNAN: *i. m.*

⁴⁸ [What Joe Biden's pick for Secretary of State Antony Blinken means for India.](#) [online], 2020. 11. 25. Forrás: timesnownews.com [2021. 02. 20.]

⁴⁹ EARL G. MATTHEWS: [Of course Lloyd Austin is well-qualified to be defense secretary.](#) [online], 2020. 12. 16. Forrás: The Washington Post [2021. 02. 20.]

⁵⁰ HELENE COOPER – JONATHAN MARTIN – ERIC SCHMITT: [Biden Plans to Tap Lloyd Austin, Former Iraq Commander, as Defense Secretary.](#) [online], 2020. 12. 07. Forrás: The New York Times [2021. 02. 20.]

⁵¹ MELVIN GOODMAN: [A Secretary of Defense Lloyd Austin Will Widen the Civil-Military Gap.](#) [online], 2021. 01. 06. Forrás: counterpunch.org [2021. 02. 20.]

⁵² VAN HIPPE: [Retired Gen. Lloyd Austin would be outstanding defense secretary in Biden administration.](#) [online], 2021. 01. 17. Forrás: Fox News [2021. 02. 20.]

⁵³ GOODMAN: *i. m.*

⁵⁴ MATTHEWS: *i. m.*

Austin kinevezése több szempontból is formabontó, hiszen a 2016-ban nyugállományba vonult Austin kizárólag külön kongresszusi felhatalmazással kerülhet a védelmi minisztérium élére. A védelmi miniszter kinevezéséhez kötődő feltételeket ugyanis az 1947-es Nemzetbiztonsági Törvény rögzítette, amely szerint – az erős civil kontroll jegyében – a védelmi minisztérium élére csakis úgy kerülhet egyenruhás, ha nyugállományba vonulása óta már legalább 7 év eltelt. Amennyiben az elnök mégis egy egykori egyenruhást kíván jelölni, aki rövidebb ideje nyugállományú, a kongresszus soron kívüli felmentést adhat (*waiver clause*) a jelölt tekintetében. A folyamathoz az alsó- és felsőház támogatása is szükséges: a képviselőház jóváhagyja a Nemzetbiztonsági Törvénytől való eltérést, a szenátus pedig a védelmi miniszter beiktatásáról szavaz.⁵⁵ (Donald Trump első védelmi minisztere, a szintén nyugállományú tábornok, Jim Mattis is ezen eljárás alapján került hivatalba.) A civil-katonai kapcsolatok civil oldalát e tekintetben viszonylagosan gyengítő gyakorlatot mindkét pártból kritizálták már, és a fegyveres erők állományából átvett politikai szakemberek alkalmazását elsősorban a trumpi politikának tulajdonítják.⁵⁶ Austin feladata ezzel kapcsolatban az lenne, hogy elsősorban a védelmi minisztériumon belüli bizalmat, majd a védelmi minisztérium és a kormányzat közötti bizalmat is helyreállítsa.⁵⁷

Alejandro Mayorkas – belbiztonsági miniszter

Alejandro Mayorkas sem meglepő választás Biden részéről, a belbiztonsági miniszter az első latin-amerikai, akit a harmadik legnagyobb szövetségi ügynökség vezetőjévé neveztek ki.⁵⁸ A kubai születésű és zsidó felmenőkkel rendelkező Mayorkas az első bevándorló, aki ilyen magas beosztásba került, de ezt nem származása miatt érdemelte ki, hanem tapasztalatával és szakmaiságával. Politikai pályáján korábban szövetségi ügyész volt Bill Clinton adminisztrációja alatt, ahol nagyrészt a „fehérgalléros” bűnözéssel kapcsolatban végezte ügyési tevékenységét, majd az Obama-adminisztráció alatt bevándorlással és állampolgársági ügyekkel foglalkozott.⁵⁹ A Belbiztonsági Minisztérium működését és szervezetét alaposan ismeri, hiszen miniszterhelyettesként már dolgozott ott. Összességében a jogi tevékenységet végző és a bevándorlással foglalkozó Mayorkas kiváló választás lesz, aki a demokraták szemszögéből „helyre fogja állítani és megfelelő irányba fogja fordítani” a Trump-féle belbiztonsági- és bevándorláspolitikát.⁶⁰

Mayorkast főleg republikánus oldalról bírálják, mert ő volt a létrehozója és vezetője a DACA⁶¹ programnak, amely lehetőséget biztosított az Egyesült Államokba érkező kiskorú bevándorlóknak a tanulásra és munkára. Ez főleg azoknak volt fontos, akik illegálisan érkeztek az országba, és rövid időn belül várhatóan deportáltak volna őket. Mayorkas, mivel maga is kiskorúként érkezett az Egyesült Államokba, szívügyének érezte, hogy a fiatal illegális bevándorlók is kapjanak egy esélyt a jobb élet reményében.⁶² A programot a Trump-adminisztráció többször is próbálta felfüggeszteni, azonban a Legfelső Bíróság ezt megakadályozta. Trump általános bevándorlás-ellenessége⁶³ után Mayorkas „könnyedebb”, jobban kiterjeszhető és nagyobb létszámú bevándorlóra is alkalmazható bevándorlás-politikát szeretne megvalósítani, ahol mind a menedékkérők, mind a gazdasági bevándorlók számára könnyebb lesz az Egyesült Államokba jutni és ott munkát vállalni.⁶⁴ Ez a lazább bevándorlás-politika az eredeti szándékkal ellentétes

⁵⁵ Jennifer STEINHAEUER: [Biden's Pick for Defense Secretary Unlikely to Be in Job on Administration's First Day](#). [online], 2021. 01. 10. Forrás: The New York Times [2021. 02. 20.]

⁵⁶ Karoun DEMORJIAN: [Biden's defense secretary pick likely to obtain waiver despite bipartisan concerns](#). [online], 2021. 01. 13. Forrás: The Washington Post [2021. 02. 20.]

⁵⁷ Deborah L. JAMES: [Needed: Lloyd Austin as Secretary of Defense](#). [online], 2021. 01. 16. Forrás: gazette.com [2021. 02. 20.]

⁵⁸ Aline BARROS: [Cuban American Mayorkas Brings Immigration Experience to DHS](#). [online], 2020. 11. 26. Forrás: Voa News [2021. 02. 20.]

⁵⁹ Jacob KORNBLUH: [The Cuban-Jewish attorney rumored to be Biden's Homeland Security secretary](#). [online], 2020. 11. 11. Forrás: Jewish Insider [2021. 02. 20.]

⁶⁰ Ted HESSON: [Biden picks Cuban-American lawyer Mayorkas as U.S. homeland security chief](#). [online], 2020. 11. 23. Forrás: Reuters [2021. 02. 20.]

⁶¹ Deferred Action for Childhood Arrivals

⁶² Nicole NAREA: [The 4 potential candidates to lead Biden's Department of Homeland Security, briefly explained](#). [online], 2020. 11. 19. Forrás: VOX [2021. 02. 20.]

⁶³ Kimberly AMADEO: [Donald Trump on Immigration](#). [online], 2020. 10. 30. Forrás: thebalance.com [2021. 02. 20.]

⁶⁴ Todd BENSMAN: [Alejandro Mayorkas: A Portrait of the Intended Nominee for DHS Secretary](#). [online], 2020. 11. 30.] Forrás: cis.org [2021. 02. 20.]

hatást is kiválthat, hiszen a több bevándorló potenciálisan nagyobb nemzetbiztonsági kockázatot is jelenthet. Mayorkas megoldása erre a kiegyensúlyozott ellenőrzés és a hírszerzési közösséggel való szoros együttműködés, ahol az elsődleges cél a potenciális terroristák kiszűrése.⁶⁵

A bevándorlás-politika mellett Mayorkas, a kiberbiztonsággal és a terrorizmus elleni fellépéssel is hatóan foglalkozott, így ezeken a területeken várható szakpolitikai tevékenységek súlypontja is. Otthonosan mozog a kiberbiztonsági ügyekben is, ugyanis még miniszterhelyettesként ő irányította a Belbiztonsági Minisztérium kibervédelmi politikáját, műveleti terveket hozott létre, információ- és adatvédelemmel, valamint kibertámadásokkal is foglalkozott.⁶⁶ Már akkor szembekerült a kínai kihívással, a Pekinghez köthető kibertérben zajló műveletekkel. Véleménye szerint a konzultációk és tárgyalások mellett szükséges a keményvonalas fellépés is, hiszen Kína a közeljövőben – főleg a technológia révén – jelentős befolyásra is szert tehet, nemcsak az Egyesült Államokon belül, hanem globálisan is.⁶⁷ Hasonlóan érzékeny a kibertérből érkező fenyegetés Oroszország részéről – Mayorkasnak már szenátusi meghallgatásán megfelelő válaszleépéseket kellett előre jeleznie a Solarwinds/Sunburst kibertámadással kapcsolatban, amelyet az ország történetének legnagyobb és legkifinomultabb kibertámadásaként írnak le a szakértők. A 8-9 hónapig észrevétlenül zajló támadás, beszivárgás és adatlopás nem csupán az Egyesült Államokban érint(het)ett több ezer vállalatot, intézményt és szövetségi, valamint kormányzati szervezetet, hanem a NATO egyes szervezeteinek integritása is sérülhetett.⁶⁸

Jake Sullivan – nemzetbiztonsági főtanácsadó

Hosszú évtizedek óta nem szolgált amerikai elnök mellett olyan fiatal nemzetbiztonsági főtanácsadó, mint Jake Sullivan (44), aki „fiatal kora” ellenére bőséges külpolitikai tapasztalattal rendelkezik, aminek túlnyomó többségét az Obama-adminisztráció alatti beosztásaiban szerezte. Már Joe Biden alelnöksége időszakában is a leendő elnök nemzetbiztonsági tanácsadója volt, illetve Hillary Clinton külügyminiszter stábjának vezetőhelyettese. Emellett a Külügyminisztérium szakpolitikai tervezésért felelős igazgatója és Hillary Clinton 2016-os elnöki kampányának rangidős politikai tanácsadója is volt.⁶⁹ A Sullivan mögött álló kivételes szakmai háttér, valamint a leendő elnökkel és külügyminiszterrel fennálló kollegiális viszonya miatt szinte azonos véleményen van a külpolitikai kérdéseket illetően, mint a kabinet többi tagja, azonban szakértelme szükséges lesz ahhoz, hogy a Biden és Harris, valamint Blinken által elképzelt külpolitikát megvalósítsák.⁷⁰

Amikor 2020. november 24-én Biden bemutatta nemzetbiztonsági csapatát, többek között Jake Sullivan is felszólalt.⁷¹ Beszámolója alapján annak érdekében, hogy az Egyesült Államok külföldön sikeres legyen, ahhoz előbb „otthon” kell sikeresnek lennie. Szerinte a koronavírus-járvány, a gazdasági nehézségek, a társadalmi egyenlőtlenségek és a demokráciába vetett hit megrendülése mind olyan jelenségek, amelyek kihatnak az Egyesült Államok külpolitikai eredményességére. Szerinte a külpolitikát emberközpontúvá kell tenni, ahol minden egyes külpolitikai lépés egyetlen prioritást kell, hogy szolgáljon: „Jobb lesz-e ettől az élete az átlag amerikainak?”⁷²

Sullivan a siker zálogát az együttműködésben, a szövetségekben és a határozottan fellépő Egyesült Államokban látja. Az Obama-adminisztráció alatt részt vett tárgyalóként az iráni nukleáris megállapodás kidolgozásában, kulcsfontosságú szerepet játszott a 2012-es gázai tüzszünet létrejöttében, valamint az ázsiai-csendes-óceáni stratégiai fókuszváltás kivitelezésében is.⁷³ Emiatt – hasonlóan Antony Blinkenhez

⁶⁵ Zolan KANNO-YOUNGS: [Biden Nominates Cuban-Born Lawyer to Lead Homeland Security Dept.](#), [online], 2020. 11. 23. Forrás: The New York Times [2021. 02. 20.]

⁶⁶ DH KASS: [Next DHS Leader: Alejandro Mayorkas?](#) [online], 2020. 11. 29. Forrás: msspalert.com [2021. 02. 20.]

⁶⁷ Lucas ROPEK: [How The Biden Administration Might Change Cybersecurity](#), [online], 2020. 12. 02. Forrás: governing.com [2021. 02. 20.]

⁶⁸ David E. SANGER – Nicole PERLROTH – Eric SCHMITT: [Scope of Russian Hacking Becomes Clear: Multiple U.S. Agencies Were Hit](#). [online], 2021. 02. 09. Forrás: The New York Times [2021. 02. 20.]

⁶⁹ [Jake Sullivan](#). [online] Forrás: Carnegie Endowment [2021. 02. 20.]

⁷⁰ [NSA appointee Jake Sullivan is a once in a generation intellect: Joe Biden](#). [online], 2020. 11. 25. Forrás: Business Standard [2021. 02. 20.]

⁷¹ Ken BREDEMEIER: [Biden Introduces Diplomatic, National Security Team](#). [online] 2020. 11. 24. Forrás: VOA News [2021. 02. 20.]

⁷² [Biden's National Security Advisor Jake Sullivan delivers remarks](#). [online] 2020. 11. 24. Forrás: NBC News [2021. 02. 20.]

⁷³ [Biden's Foreign Policy & National Security Team Includes Jake Sullivan of Portsmouth](#). [online], 2020. 11. 23. Forrás: in-depth.nh.org [2021. 02. 20.]

– Jake Sullivan is szorgalmazza az Iránnal közösen kidolgozott Átfogó közös cselekvési tervhez (JCPOA⁷⁴) való visszatérést. Szerinte ez a lépés bebizonyíthatja azt, hogy az Egyesült Államok képes együttműködni olyan államokkal is, amelyekkel nem feltétlenül van jó viszonyban. Sullivan szerint az új demokrata adminisztráció 100 nap leforgása alatt szeretné újra tárgyalni az iráni nukleáris szerződést, kivonni az Egyesült Államok csapatait Afganisztánból, valamint visszatérni a Párizsi Klímaegyezményhez.⁷⁵

Sullivan és Blinken hasonló véleményen vannak Kínát és Oroszországot illetően.⁷⁶ Kínát az Amerikai Egyesült Államok legnagyobb versenytársának látják. A Hong Kong-i események, a kereskedelmi háború, a Dél-kínai-tengeren történő szigetépítés, valamint a koronavírus-járvány mind olyan események, amelyek gyengítették Peking és Washington kapcsolatát. Sullivan szerint Kína meghatározó szereplője a dél-kelet-ázsiai régióknak, ezért az ellensúlyozása mellett a konzultációkat és a tárgyalásokat is alkalmazni kell Trump „izolacionista” politikája helyett.⁷⁷

Oroszország kérdésében is egyértelmű Sullivan számára, hogy hatékonyabban kell fellépni az érdekkonfliktusokban. Blinken és Sullivan is az Obama-adminisztrációban dolgozott, amikor a Krím-félsziget annexiója történt, és a két szakértő 2014-es tétlenségét is szeretné kompenzálni, nem mellesleg a START szerződés meghosszabbításával kapcsolatban, amire már sor is került. Így Sullivan számára a nukleáris fegyverek ügye nem korlátozódik Iránra. A nukleáris kérdés Észak-Koreát is érinti, ahol Sullivan mindenképp szeretne konkrét és kézzelfogható eredményeket elérni a további gazdasági nyomásgyakorlás eszközével.

Sullivan az afganisztáni jelenlétre reflektálva elmondta, hogy az amerikai-tálib megállapodás értelmében az Egyesült Államok csökkenteni katonai jelenlétét, ez pedig a demokraták számára kiemelt jelentőségű mérföldkő, hiszen a „végtelen háborúkat” be kell fejezni. Fontos, hogy a Közel-Keleten továbbra is jelentős szereplő kíván maradni az Egyesült Államok, azonban tanulva az elmúlt évek hibáiból – mind demokrata, mind republikánus oldalról – nem kíván olyan újabb szerepeket magára vállalni, mint a válságkezelés Afganisztánban vagy Szíriában.⁷⁸

Avril Haines – nemzeti hírszerzési igazgató

Avril Haines nevezése a posztra nem mondható váratlannak. Kamala Harrishez hasonlóan Haines is több esetben úttörő volt saját szakterületén: az Obama-adminisztráció alatt, 2013-ban a CIA első női igazgatóhelyettese lett,⁷⁹ most pedig ő az első nő, aki az Egyesült Államok hírszerző közösségét irányítja. Amikor 2020. november 24-én őt is bemutatják Biden jelöltjeként, elmondta, hogy „nem rejti véka alá az igazságot”, és a helyes döntések meghozatalának érdekében ki fog állni az igazáért, még ha ez azt is jelenti, hogy szembe kell mennie a (leendő) elnökkel.⁸⁰ Haines John Ratcliffet váltotta, akit sokan kritizáltak – többek között maga Haines is –, mert politikai lojalitása felülírta a szakmaiságot, így kizárólagosan Trump elnök politikai utasításait követte. Az igazgató 17 hírszerző szolgálat, ügynökség és szervezet összehangolt munkájáért felelős, így kulcsfontosságú szerepe van abban, hogy az Egyesült Államok sikeres külpolitikát és nemzetbiztonsági tevékenységeket folytasson a következő négy évben.⁸¹ E téren meghatározó feladata, hogy az első pillanattól visszafordítsa a „trumpi átpolitizálódást”, és újra a szakmaiság legyen az irányadó.

Haines szerint azok az országok jelentik a legnagyobb nemzetbiztonsági kockázatot, amelyek szemben állnak az Amerikai Egyesült Államokkal: Oroszország, Irán és Kína a nemzetközi rendszer azon szereplői, akik ellenérdekeltek titkosszolgálati tevékenységekkel próbálják gyengíteni az Egyesült Államokat. Haines a 2016-os amerikai elnökválasztás orosz befolyásolását hozta fel példának, miközben szerinte főleg Kína

⁷⁴ Joint Comprehensive Plan of Action

⁷⁵ David A. WEMER: [Adviser on Biden's foreign policy: Start at home and repair alliances](#). [online], 2020. 08. 21. Forrás: Atlantic Council [2021. 02. 20.]

⁷⁶ Tom NAGORSKI: [Jake Sullivan on Asia](#). [online] Forrás: asiasociety.org [2021. 02. 20.]

⁷⁷ Richard HANANIA: [China, not Biden picks Antony Blinken and Jake Sullivan, will dictate U.S. foreign policy](#). [online], 2020. 11. 23. Forrás: NBC News [2021. 02. 20.]

⁷⁸ [Antony Blinken and Jake Sullivan: Issues facing Biden's foreign policy duo](#). [online], 2020. 11. 24. Forrás: Straits Times [2021. 02. 20.]

⁷⁹ Greg MYRE: [The Winding Journey Of Avril Haines, Biden's Pick To Lead U.S. Intelligence](#). [online], 2020. 11. 30. Forrás: npr.org [2021. 02. 20.]

⁸⁰ Zachary COHEN – Alex MARQUARDT: [Biden's intelligence chief pick promises to 'speak truth to power' in shift from Trump era](#). [online], 2020. 11. 25. Forrás: CNN [2021. 02. 20.]

⁸¹ Chris WILLIAMS: [Who is Avril Haines, Joe Biden's director of national intelligence nominee?](#) [online], 2020. 11. 23. Forrás: fox5atlanta.com [2021. 02. 20.]

próbálkozott negatív befolyást gyakorolni az ideai választásokra.⁸² Bár előzetesen az együttműködés fontosságára hívta fel a figyelmet Kínával kapcsolatban, arra is utalt, hogy a hírszerző közösség keményebb eszközöket is kész bevetni Peking ellen az amerikai érdekek sikeresebb érvényesítése érdekében.⁸³

Ellentmondásos módon magával Haines-szel szemben is merültek fel kétségek mind republikánus, mind demokrata részről, hiszen ő is támogatta a Donald Trump által kinevezett CIA igazgatót, Gina Haspelt, akinek a vízzel történő fojtásos vallatási (*waterboarding*) módszereit erős kritika érte,⁸⁴ és maga Haines sem vetette el a kínzás alkalmazását, illetve a vallatók neveit sem adta ki a Szenátus Hírszerzési Bizottságának sem.⁸⁵ Ugyancsak vitatott az Obama-adminisztráció drónprogramjában betöltött szerepe, amelynek elsődleges feladata az egyes terrorista tevékenységhez köthető személyek és sejtek likvidálása volt. Azonban ezeknek számos civil áldozata is volt, emiatt pedig Hainest tartják a felelősök egyikének – nemcsak az Obama-adminisztráció kritikussai, hanem maguk a demokraták is,⁸⁶ hiszen szakpolitikai szinten „normalizálta” a dróncsapások alkalmazását a Közel-Keleten.⁸⁷

Avril Haines ugyancsak kiemelt figyelmet fordít a kiberbiztonságra, és e téren megítélése szerint a kritikus infrastruktúra-elemek ellen irányuló kibertámadások, a kiberbűnözés és választásokba való beavatkozások jelentik a legnagyobb kockázatot. Szerinte a megfelelő szakpolitikai döntésekkel és iránymutatásokkal, valamint a társadalmi tudatosság fokozásával és technológiai megoldásokkal lehet csökkenteni a kibertérben folyó műveletek veszélyeit.⁸⁸

William J. Burns – CIA igazgató

Joe Biden a hivatalos elnöki beiktatása előtt egy héttel jelentette be jelöltjét a Központi Hírszerző Hírgyűlönség (CIA) igazgatói posztjára: a 64 éves karrierdiplomatát, William Burnst. A 33 éves külügyi tapasztalattal rendelkező Burns több adminisztráció tagjaként is betöltött kulcsfontosságú beosztásokat. Az Egyesült Államok jordániai nagykövete volt a Clinton-adminisztrációban, később szintén nagykövetként dolgozott a Bush-adminisztráció alatt Oroszországban, majd külügyminiszter-helyettesként az Obama-adminisztrációban 2011-2014 között. Nemzetközi tapasztalata nyomán arabul, franciául és oroszul is folyékonyan beszél.⁸⁹ 2014-ben fejezte be diplomata pályafutását, visszavonulása után a washingtoni think tank, a Carnegie Endowment for International Peace elnöke volt, ahol rendszeresen publikált szakpolitikai véleményeket és értékeléseket. Bár nem számított az amerikai hírszerzői közösség „hagyományos” belső tagjának, de a tapasztalata és szakismerete miatt előzetesen a republikánus és a demokrata párt is egyaránt ígéretes jelöltnek tartotta.⁹⁰

Biden választása Burnsszel kapcsolatban azt is szolgálhatja, hogy – Avril Haines pozíciójához hasonlóan – biztosítsa a Központi Hírszerző Ügynökség apolitikus, szakmai irányítását. Elődjét, Gina Haspelt ugyanis Donald Trump kabinettagként kezelte, ami szembe ment azzal az amerikai gyakorlattal, miszerint a CIA „eszköz” a kormányzat számára, nem pedig része annak. Burns személye lehet az a biztosíték, amely visszaállítja a megfelelő működést.⁹¹

Burns három évtizedes karrierje alatt több olyan szakemberrel is együtt dolgozott, akiket Biden kabinetének tagjává jelölt. Kiemelt jelentőségű a nemzetbiztonság főtanácsadóhoz, Jake Sullivanhez és a nemzeti hírszerzési igazgatóhoz, Avril Haineshez fűződő munkakapcsolata, hiszen az előbbivel közösen

⁸² WILLIAMS: *i. m.*

⁸³ Zeng ZIYI: [Biden's 'diverse' foreign policy team, and what it means for China](#). [online], 2020. 12. 03. Forrás: news.cgtn.com [2021. 02. 20.]

⁸⁴ Adam GOLDMAN: [Gina Haspel, Trump's Choice for CIA Played Role in Torture Program](#). [online], 2018. 03. 13. Forrás: The New York Times [2021. 02. 20.]

⁸⁵ Haines a kínzásokat végrehajtó beosztottjait úgy „védte meg” a Szenátus Hírszerzési Bizottsága előtt, hogy a számukra elkészített jelentést meghamisította, illetve a CIA embereit alkalmazta, hogy kémkedjen a Bizottság ellenőrzésekért felelős tagjai után. Lásd: John HALTIWANGER: [Biden's pick for US spy chief played a central role in Obama's secretive drone war that resulted in hundreds of civilian deaths](#). [online], 2020. 11. 24. Forrás: Business Insider [2021. 02. 20.], és COHEN – MARQUARDT: *i. m.*

⁸⁶ Spencer ACKERMAN: [The Proxy War Over a Top Biden Adviser](#). [online], 2020. 07. 07. Forrás: The Daily Beast [2021. 02. 20.]

⁸⁷ Farrah TOMAZIN: [Who is Avril Haines, Joe Biden's new spy chief?](#) [online], 2020. 11. 28. Forrás: smh.com.au [2021. 02. 20.]

⁸⁸ Marisol GRANDON: [The Digital Domain Will Take Years to Navigate – But We Will Get There](#). [online], 2020. 06. 11. Forrás: good-id.org [2021. 02. 20.]

⁸⁹ [William J. Burns](#). [online], Forrás: Carnegie Endowment [2021. 02. 20.]

⁹⁰ Jeff ZELENY: [Biden to nominate William Burns as CIA director, turning to a longtime diplomat to lead agency in post-Trump era](#). [online], 2021. 01. 11. Forrás: CNN [2021. 02. 20.]

⁹¹ Jacob W. SOTAK: [The CIA is about to enter a new era under Bill Burns](#). [online], 2021. 01. 16. Forrás: sofrep.com [2021. 02. 20.]

alapozták meg a 2015-ben kötött iráni nukleáris megállapodást, az utóbbival pedig az amerikai hírszerzési közösség következő 4 évét fogják meghatározni (miután Burns kinevezését várhatóan a Szenátus is jóváhagyja).⁹² Sokan hitték William Burnsról, hogy ő lesz Biden külügyminisztere, azonban a választása Antony Blinkenre esett, akivel a CIA igazgatójának szintén nagymúltú munkaviszonya van.⁹³

Burns kulcsfontosságú ember lehet abban, hogy Biden kabinetje eredményesen lépjen föl Putyin Oroszországgal szemben.⁹⁴ Álláspontja az, hogy Putyin az Egyesült Államok belső egységét szeretné meggyengíteni, amire példaként a 2016-os elnökválasztásba való beavatkozást hozta fel. Ugyanakkor szorgalmazza a fegyverzetkorlátozás- és ellenőrzés terén az együttműködést a közös stratégiai érdekek – a kockázatsökkentés és a bizalomnövelés – mentén.⁹⁵ A Start, valamint a már felmondott INF-szerződés szerinte olyan közös megegyezésen alapuló dokumentumok, amelyek nélkül összeomlana a nemzetközi fegyverzetellenőrzési rendszer.⁹⁶

Jake Sullivan mellett William Burnsré is fontos szerep hárulhat az iráni nukleáris megállapodáshoz való lehetséges visszatérés előkészítésében, amelynek „rég-új” alapjait a külügyminiszter mellett a nemzetbiztonsági főtanácsadó és a CIA igazgató teremtheti meg.⁹⁷

Kínát illetően Burns nem sok tapasztalattal rendelkezik, azonban Kínát Oroszország első számú stratégiai partnereként, valamint az Egyesült Államok kihívójaként látja, álláspontja illeszkedik a kormányzatéhoz.⁹⁸

Linda Thomas-Greenfield – ENSZ nagykövet

Joe Biden választotta az Egyesült Államok ENSZ nagykövetének tisztségére a nyugdíjazásból visszatérő veterán karrierdiplomata, Linda Thomas-Greenfield. A louisianai afrikai-amerikai nő 35 éves külszolgálati pálya után tér vissza a diplomáciába, amelyet 2017-ben hagyott el. A Foreign Affairs-nek írt publikációja alapján arra a következtetésre jutott – ahogyan Antony Blinken külügyminiszter is –, hogy a trumpi külpolitika súlyos válságba juttatta az amerikai külügyet és diplomáciai testületet.⁹⁹ Számára a következő négy év prioritása egyértelműen az amerikai diplomáciába vetett hit helyreállítása, valamint a karrierdiplomata és egyéb külpolitikai szakemberek létszámának növelése és szakmai képzettségének erősítése.

A korábban Afrikával foglalkozó Thomas-Greenfield 2013-2017 között az Afrikai Ügyek Irodájának helyettes államtitkára, 2012-2013-ban pedig a Külügy politikai igazgatója, illetve humán erőforrásokért felelős igazgatója volt.¹⁰⁰ Diplomáciai tapasztalata is számottevő, nagykövetként szolgált Libériában, Kenyában és Nigériában, valamint Svájcban, Pakisztánban és Jamaicában is.¹⁰¹ Afrika szakértőként egyértelmű fókuszpont lehet számára az Egyesült Államok és Afrika viszonylatában a kapcsolatok javítása. Afrika a következő évtizedekben meghatározó kontinens lesz, hatalmas piacokkal és bőséges szabad munkaerővel, így fontos lesz, hogy a globális geopolitikai versengésben Kínához képest Washington megfelelő kapcsolatot alakítson ki és tartson fenn a kontinens kulcsállamaival – még akkor is, ha az elmúlt években sokkal inkább a kivonulás jellemezte az Egyesült Államok Afrika-politikáját.¹⁰²

Linda Thomas-Greenfield visszatérése egyet jelent a „megszokott” amerikai külpolitika mellett való elköteleződéssel, amely a multilateralizmust, a stratégiai partnerekkel való szoros együttműködést és az

⁹² ZELENY: *i. m.*

⁹³ Matthew LEE: [Biden chooses veteran diplomat William Burns as CIA director](#). [online], 2021. 01. 12. Forrás: fox5dc.com [2021. 02. 20.]

⁹⁴ Daniel N. HOFFMAN: [Bill Burns knows Russia inside out — and that will be critical to Biden](#), [online], 2021. 01. 15. Forrás: The Hill [2021. 02. 20.]

⁹⁵ Daniel SHAPIRO: [William Burns on Russia](#). [online], 2021. 01. 14. Forrás: russiamatters.org [2021. 02. 20.]

⁹⁶ William J. BURNS: [‘America First’ Enters Its Most Combustible Moment](#). [online], 2020. 08. 29. Forrás: Carnegie Endowment [2021. 02. 20.]

⁹⁷ SOTAK: *i. m.*

⁹⁸ Jack DEUTSCH – Amy MACKINNON – Robbie GRAMER: [Biden Taps Career Diplomat William Burns as CIA Director](#). [online], 2021. 01. 11. Forrás: Foreign Policy [2021. 02. 20.]

⁹⁹ William J. BURNS – Linda THOMAS-GREENFIELD: [The Transformation of Diplomacy](#). [online], 2020 november/december Forrás: Foreign Affairs [2021. 02. 20.]

¹⁰⁰ CHRIS WILLIAMS: [Who is Linda Thomas-Greenfield, Biden’s pick for US ambassador to UN?](#) [online], 2020. 11. 23. Forrás: fox29.com [2021. 02. 20.]

¹⁰¹ Jennifer HANSLER: [Biden taps longtime diplomat jettisoned under Trump as US ambassador to the UN](#). [online], 2020. 11. 25. Forrás: CNN [2021. 02. 20.]

¹⁰² Robin R. SANDERS: [What the Nomination of Ambassador Linda Thomas-Greenfield Means for U.S. Global Engagement and the U.S. Partnership with Africa](#). [online], 2020. 12. 05. Forrás: allafrika.com [2021. 02. 20.]

amerikai értékek kiemelését hangoztatja leginkább.¹⁰³ Elkötelezett híve a Biden-kormányzat „*America Together*” külpolitikai mottójának, azonban szerinte érvényesülnie kell az amerikai kivételességnek is,¹⁰⁴ és az Egyesült Államoknak vezető szerepet kell betölteni annak érdekében, hogy megoldást találjon azokra a globális problémákra, amelyeket egyedül nem is tudna kezelni.¹⁰⁵ Szerinte az Egyesült Államok számára a COVID-19, a globális gazdasági válság, a klímaváltozás, a tömeges migráció, a szegénység és a társadalmi egyenlőtlenségek a legnagyobb kihívások, amelyekkel szembe kell nézni.¹⁰⁶ Ezekre a kihívásokra természetesen az ENSZ-en belül is szeretne a jelenleginél is nagyobb hangsúlyt fektetni a közös fellépés érdekében. A migráció kérdésével 2004-2006 között foglalkozott hivatalos keretek között, és akkori tapasztalatai alapján szerinte az ENSZ-nek nagyobb figyelmet kellene fordítania a migráció kérdésére, valamint az ahhoz kapcsolódó humanitárius válságokra és az emberi jogok megsértésére is.¹⁰⁷

John Kerry – különleges elnöki klímaügyi megbízott

John Kerry Biden leendő kabinetjének egyetlen tagja, aki nem igényel szenátusi jóváhagyást, hiszen az Egyesült Államok alkotmánya szerint a sajátos különleges pozíciók nem igénylik a szenátus beleegyezését.¹⁰⁸ Az egyedileg létrehozott, miniszteri szintű pozíció az elnök klímaváltozással kapcsolatos elhivatottságát hivatott tükrözni, amelyre Joe Biden az Egyesült Államok volt külügyminiszterét, John Kerryt kérte fel. Szerepe és beosztása nemcsak szimbolikus, a klímaügyi megbízott kulcsszerepet töltött be a Párizsi Klímaegyezményt előkészítő tárgyalásokban, valamint saját meggyőződése alapján magánszemélyként is a klímaváltozás ellen küzd a World War Zero nevű kezdeményezés keretében.¹⁰⁹

Kerry több éven át dolgozott együtt Bidennel, aki külpolitikai programjának egyik prioritásává tette a Párizsi Klímaegyezménybe való visszatérést, szakítva ezzel a trumpi klímapolitikával. (Ez Biden első hivatali napján egy elnöki rendelettel el is kezdődött.¹¹⁰) A „klímapolitikai megbízott” pozíciója már az Obama-adminisztráció alatt is létezett, azonban szakmaisága, tapasztalatai és keménykötésű diplomata mivolta révén – Biden szerint – John Kerry fog ennek a pozíciónak megfelelő súlyt és komolyságot adni.¹¹¹

Biden és kabinetjének egésze is hasonló véleményen van a klímaváltozással kapcsolatban, így a Nemzetbiztonsági Tanács tagjai és a Külügyminisztérium is segíteni fogják John Kerry munkáját, aki a Fehér Házban egy „klímaügyi csapattal” fog együtt dolgozni. Az ügy és a pozíció fontosságát az is igazolja, hogy Biden a Nemzetbiztonsági Tanács részévé tette az új pozíciót.¹¹² John Kerry alapvető feladata az lesz, hogy segítse az Egyesült Államokat a klímakérdés kezelésében más országokkal együtt – legyen szó multilaterális vagy bilaterális megoldásokról –, illetve népszerűsítse az Egyesült Államok határain belül és kívül is a klímaváltozás elleni fellépést.¹¹³

Kerry és Biden szerint az Egyesült Államok egyik legégetőbb problémája az éghajlatváltozást előidéző üvegházhatású gázok kibocsátásának mennyisége. Biden kitűzött célja, hogy elnöki mandátuma lehetővé tegye, hogy az Egyesült Államokat 2050-re teljesen karbonsemlegessé váljon, azonban ezzel kapcsolatban rengeteg kérdés merült fel, hiszen azok az iparágak, amelyek az Egyesült Államokban vannak, a globális

¹⁰³ HANSLER: *i. m.*

¹⁰⁴ Ian TYRELL: [What, exactly, is 'American exceptionalism'?](#) [online], 2016. 10. 21. Forrás: theweek.com [2021. 02. 20.]

¹⁰⁵ Katrina MANSON: [Biden's foreign policy: the return of American exceptionalism.](#) [online], 2020. 11. 25. Forrás: The Financial Times [2021. 02. 20.]

¹⁰⁶ Sophie DORF-KAMIENNY: [Linda Thomas-Greenfield Steps Up as UN Ambassador: "The Challenges We Face Are Not Unresolvable if America Is Leading the Way".](#) [online], 2020. 12. 09. Forrás: msmagazine.com [2021. 02. 20.]

¹⁰⁷ Amy LIEBERMAN: [Thomas-Greenfield is the 'right pick' for US-UN ambassador, experts say.](#) [online], 2020. 11. 25. Forrás: devex.com [2021. 02. 20.]

¹⁰⁸ Lisa FRIEDMAN: [With John Kerry Pick, Biden Selects a 'Climate Envoy' With Stature.](#) [online], 2020. 11. 23. Forrás: The New York Times [2021. 02. 20.]

¹⁰⁹ Kate SULLIVAN: [Biden prioritizes climate crisis by naming John Kerry special envoy.](#) [online], 2020. 11. 24. Forrás: CNN [2021. 02. 20.]

¹¹⁰ Oliver MILMAN: [Biden returns US to Paris climate accord hours after becoming president.](#) [online], 2021. 01. 20. Forrás: The Guardian [2021. 02. 20.]

¹¹¹ James TEMPLE: [Biden names John Kerry climate czar, in a recommitment to global cooperation.](#) [online], 2020. 11. 23. Forrás: Technology Review [2021. 02. 20.]

¹¹² Meghan L. O'SULLIVAN: [Why climate czar John Kerry could complicate US foreign policy.](#) [online], 2020. 12. 03. Forrás: theprint.int [2021. 02. 20.]

¹¹³ Jeff TURRENTINE: [America's Top Climate Diplomat: John Kerry.](#) [online], 2020. 12. 11. Forrás: nrdc.org [2021. 02. 20.]

Stratégiai Védelmi Kutatóintézet

NÉZŐPONTOK 2021/1

üvegházhatású gázok kibocsátásának 13 százalékáért felelősek.¹¹⁴ Ez azért lényeges, mert a Kínával folytatott stratégiai versengésbe több területen is „új szint” visz ez a dimenzió, így a (zöld) technológiai verseny, az ipari termelés versenyképessége, a szükséges technológiai átállás költségvonzata és befektetési igénye, és a kibocsátási kvóták kölcsönös csökkentésének igénye és szükségszerűsége.¹¹⁵ Az Obama-adminisztráció alatt a klímakérdés viszonylatában kifejezetten eredményesnek volt mondható az együttműködés Peking és Washington között, azonban Trump elnök időszakában – részben azért, mert az elnök maga tagadta a klímaváltozás tényét, így nem volt fontos számára a kérdés, részben pedig az általánosan sokat romló kétoldalú kapcsolatoknak – ebben a kérdésben eltávolodott a két ország.¹¹⁶ Kerry szerint, ha globális viszonylatban is szeretne az Egyesült Államok előre lépni a klímaváltozás kapcsán, akkor egyértelműen konzultálnia kell Kínával, és keresniük kell az együttműködés lehetőségét,¹¹⁷ így ez egy lehet a ritka konstruktív kérdések közül.

¹¹⁴ Tamar S. VIDON: [In appointing John Kerry to top role, Biden shows he's serious about climate](#). [online], 2020. 11. 25. Forrás: France 24 [2021. 02. 20.]

¹¹⁵ Eközben Kína széndioxid-kibocsátása kétszerese az Egyesült Államokénak, 2020-ban 28%-os részesedéssel a világ teljes kibocsátásából. ([Each Country's Share of CO² Emissions](#). [online], 2020. 08. 12. Forrás: ucsusa.org [2021. 02. 20.]

¹¹⁶ Owen CHURCHILL – Jane CAI: [Incoming US climate envoy John Kerry to face China as the world's biggest polluter](#). [online], 2020. 12. 12. Forrás: scmp.com [2021. 02. 20.]

¹¹⁷ Steve INSKEEP: [As Climate Envoy, Kerry To Seek 'Ambition' With 'Humility'](#). [online], 2020. 12. 10. Forrás: npr.org [2021. 02. 20.]

Stratégiai Védelmi Kutatóintézet

NÉZŐPONTOK 2021/1

Az „SVKK Nézőpontok” 2010 óta a Kutatóintézet külső munkatársainak tematikus szakpolitikai elemzéseit, értékeléseit közreadó, illetve a Kutatóintézet munkatársainak szubjektívebb szakmai véleményét közlő időszakos kiadvány.

Az NKE Eötvös József Kutatóközpontjának Stratégiai Védelmi Kutatóintézete független szakpolitikai kutatóintézet, a kiadványaiban megjelenő elemzések, álláspontok, vélemények nem feltétlenül tükrözik a szerkesztőség vagy a kiadó véleményét. Az elemzésben foglalt információk, adatok, megállapítások tájékoztatás céljából készültek.

Kiadó: NKE Eötvös József Kutatóközpont Stratégiai Védelmi Kutatóintézet

Szerkesztés és tördelés:

Árva János, Tólas Péter

A kiadó elérhetősége:

1581 Budapest, Pf. 15.

Tel: 00 36 1 432-90-92

E-mail: svkk@uni-nke.hu

ISSN 2498-843X

© Csiki Varga Tamás, Kripkó Ádám, 2021

© Nemzeti Közzolgálati Egyetem, 2021